

do malih izjem sami židje; l. 1895. je bilo vpisanih 60 židovskih milijonarjev in 1500 manjših židov. Vse najboljše železnice na Avstrijskem, kakor na pr. južna, so židovske, dočim mora država za slabe na leto okoli 22 milijonov gld. plačevati, da primankljaj pokrije.

Trgovina je do malega v židovskih rokah. Na Dunaju kakor v drugih večjih mestih je pretežna večina firm, in med njimi največjih, židovskih; v Budapešti je na pr. 90% trgovin židovskih; tudi v manjših seliščih jih je od dne do dne več. In celo vojaštvo mora se Židom dati guliti, ter jemati sodrigo, ki jo krščansko ljudstvo za svoje sinove Židom drago plačuje. Koliko procesov že je odkrilo take golufije! Koliko golufij pa ostane prikritih! Nazadnje še naj omenimo, da je avstrijska država Židom dolžna 4500 milij. gld., za katero posojilo ima vsako leto plačati čez 170 milij. gld. Zato pa je vlada in z njo vsa država od teh pijavk odvisna. Avstrija je, kakor znano, pred par leti uvedla zlato veljavo. Židje so se silno trudili, da bi v zbornici prodrla; in res je pri tej uvedbi le Rothschildov «Avstrijski kreditni zavod» imel čistega dobička 11.900.000 gld. Konservativci so že leta 1873. hoteli uvesti borzni davek. Tedaj je liberallec Keil djal: «Navezani smo na Rothschilda in zato ga ne smemo užaliti; sicer si povrne davek po obrestih za državni dolg mnogoterno.»

Kako je bilo mogoče, da so Židje v primerno kratki dobi dosegli tolike uspehe, dočim tudi kristjani ne držijo rok križem, na to vprašanje odgovoriti, nam danes ni več mogoče. Sicer pa ne vemo, ali ne bi zapadli državnemu pravdnistvu. Zato pa naj le, in sicer ne prvokrat, izrečemo svoje prepričanje, da bode morala biti avstrijskim zakonodajcem jedna izmed prvih skrbi, da store židovstvo po primernih zakonih, za Žide posebej izdanih, neškodljivo.

Trozveza.

Avstrija je zvezana sedaj z Nemčijo in Italijo. Da smo zvezani z Italijo, pač ni nobenega pomena. Italijansko vojaštvo se odlikuje najbolj v bežanju, notranje stanje Italije pa je gnjilo. Uboštvo, nezadovoljnost in upor so najvažnejši znaki italijanskega naroda. Tudi na zvezo z Nemčijo ne moremo biti ponosni, ker Nemčija ne pozna najvažnejše lastnosti, ki jo zahtevamo od prijatelja, zvestobe. Znano je, kako zahrbtno in tudi nam v škodo je sklenila Nemčija pogodbo z Rusijo. Zadnji čas se je Nemčija začela pri-

bliževati Franciji. In na Francoskem radi vidijo to približevanje. Govori se, in to ni nemogoče, da Nemčija koprne po zvezi z Rusijo in Francijo. Kadar se pa Nemci dogovorijo s Francozi, se Rusi ne bodo obotavljali, stopiti v zvezo tudi z Nemčijo; s Francijo pa so itak že v zvezi. Potem bo ostala Avstrija osamljena in oslajljena z razpadajočo Italijo. In to bi bil za našo državo hud udarec! Kako lahko bi se mi zvezali z Rusi in Francozi, da bi naši vplivni državniki le ne bili taki osebnih neprijatelji Ruske. Trozveza Avstrije, Ruske in Francije bila bi past, v kateri bi morala miška Nemčija plesati, kakor bi ji igrala trozveza.

Deželni zbori.

Dočim nekaj deželnih zborov že deluje, se bodo drugi zbrali še le 14. marca. Vsi deželni zbori, v katerih so zastopani Slovenci, čakati morajo tudi do 14. t. m. In zakaj to čakanje? Zaradi čeških Nemcev, ki ne bi radi vstopili v deželni zbor češki, da s tem nagajajo vladi, ki še vedno noče preklicati njim neljubih jezikovnih naredb. Sedaj pa je skoro gotovo, da Nemci ne bodo šli v dež. zbor češki, zato je vlada storila konec čakanju ter sklicala češki in večino drugih deželnih zborov. Vedno in vedno moramo opazovati, da se avstrijska politika suče največ okoli Češke, a na jug se tako rado pozablja. Nam to ne ugaja, a kaj si hočemo? Češka je velika, njeni poslanci se v državnem zboru ne morejo prezreti, vlada jih mora upoštevati. In ako hočemo, da se bo vlada bolj ozirala tudi na jug, združimo se s Hrvati, stvarimo si v Avstriji Jugoslavijo, koja bo naslonila avstrijsko politiko na obali adrijskega morja.

Deželni zbor štajarski.

Tudi naš deželni zbor bo začel dne 14. marca zborovati. Slovenski poslanci se bodo zborovanja udeležili. O čem se bo v deželnem zboru razpravljalo razven o proračunu, še danes ni natančneje znano. A slovenski volilci pričakujejo od svojih poslancev, da se bodo o vseh zadevah temeljito poučili ter posegali v razpravo, kjerkoli bo potrebno. Ne samo na nedostatke predlogov v narodnostnem oziru se je treba ozirati, ampak tudi drugi stvarni nedostatki se morajo šibati. Istotako pričakujejo volilci, da ne ostanemo samo pri platonični želji «Proč od Gradca», ampak da stopijo poslanci v tem oziru z dovršenimi predlogi pred nemške tovariše. Veseli nas, ker slišimo, da nekateri slovenski poslanci že resno proučujejo, kako uresničiti zahtevo «Proč od Gradca!»

Novo ministerstvo.

Na Španjskem so dobili novo ministerstvo, ker je prejšnje Sagastovo ministerstvo odstopilo vsled vseobčnega nezaupanja, posebno pa vsled posledic nesrečne ameriško-španjske vojske, pri koji tudi Sagasta ni nedolžen. Predsednik novega ministerstva je mož odločno katoliškega mišljenja Silvela. Prvi čin, katerega je storila nova vlada, je, da se ustavijo pokojnine vsem bivšim ministrom, katerih ni majhno število. S tem se dotičnim osebam ne stori posebna krivica, ker so si že toliko prihranili v teku svojega službovanja, da jih ne bo morila skrb za vsakdanji kruh.

Užaljen minister.

Zanimiv političen dogodek se je pripetil v Rimu v francoski cerkvi o priliki sv. maše zadušnice po pokojnem francoskem predsedniku Feliksu Fauru. Mrtvaški oder v cerkvi je blagoslovil papežev državni tajnik, kardinal Rampola. Ker sta v Rimu dva zastopnika francoske republike, jeden pri papežu, drugi pri italijanskem kralju, je bilo določeno, da zasede častnejši prostor na desni strani odra poslanik pri kralju, na levi strani pa poslanik na papeževem dvoru. Ko je kardinal Rampola završil mrtvaški obred, se je poslovil in poklonil najprej sv. Križu, potem francoskemu poslancu na papeževem dvoru, zatem poslancu na kraljevem dvoru. A tudi italijanski minister vnanjih zadev, prostozidar in nasprotnik cerkve Canevaro je bil navzoč. Njega pa kardinal ni hotel pozdraviti. Obrnil se je od njega proč in šel brez pozdrava mimo. Canevaro je bil vsled tega pred vsem občinstvom osramočen. V pikrih besedah je izrazil užaljenost. Francoska poslanika sta komaj pomirila razburkane valove v duši prostozidarja Canevara. Da sovražnike svete cerkve ponižaj, prosimo te, usliši nas.

Dopisi.

Od Sv. Križa pri Rogaški Slatini. (Volilni shod.)* Tukajšnje «Sl. kat. pol. društvo v Slatini» je zborovalo ob mnogobrojni udeležbi v nedeljo dne 12. febr. t. l. ob 3. uri popoldne v gostilni g. F. Ogrizeka pri Sv. Križu. K zborovanju je bil povabljen tudi deželni poslanec dr. Fr. Jurtela, kateri je govoril o sedanjemu položaju Slovencev. V živi, jedrnat in razumljivi besedi je omenjal

* Vsled pomanjkanja prostora objavljamo poročilo šele danes. Ured.

bivam, zopet priden in miren; obide me potem splošna slabost in spravim se počivat; še ves drugi dan bil sem za nič in nekako omočen in malobrižen; ni mi bilo mar ne za jed ne za pijačo, sploh za ničesar ne, in se nisem brigal za ves svet več; samo trdne sklepe sem delal, da ne pojdem več na to grdo, hudobno morje, ako se srečno vrnem v Evropo; in vendar bi me zdaj že zopet mikalo, peljati se vun na širno morsko ravan. Dobro je to, da ta bolezen ni nevarna, sicer pa dovolj nadležna; moram reči, da je pozneje, vsaj mene, mnogo bolj mučila vročinska bolezen ali mrzlica v vročih krajih na pr. v Kairi, v Jerihi in v Damasku. Neprijetno na ladiji je bilo najbolj to, ker se je od vseh strani slišalo javkanje in stokanje, ker je bila menda polovica romarjev na tak način bolana. Še huje je bilo med otokom ciperskim in Kreto, ko smo se že domu vračali; vzrok je bil ta, ker je bila ladija vsled porabljenega premoga in drugih rečij bolj lahka, kakor poprej, in je torej morala plesati, kakor so ji burni valovi in vetrovi piskali in godli; celo naš zdravnik je bil bolan; sicer nam je on naravnost povedal, da zoper to bolezen ni zdravila. V časnih je bilo pred kratkim brati, da se morska bolezen tistega ne loti, ki se prek želocega dobro prepaše. Meni se to verjetno zdi, ker sem opazil, da so se

nektre stisnjene gosposke ženske dobro in dolgo zoperstavljale tej morski nadlogi; toda pri tem načinu zdi se mi to neugodno, ker potem ne more človek dovolj jesti, kar se je dozdej vedno priporočalo kot najboljši pripomoček zoper to bolezen; drugače namreč telo preveč oslabi, ako nima želocega nikakega dela; tudi izmed naših romarjev so bili nekteri že celo ubogi in malosrčni in niso hoteli ničesar več okusiti; prositi in prisiliti smo jih morali, da so vzeli košček kruha in nekaj požirkov dobrega črnega vina; ne motim se, ako rečem, da je marsikteri romar v takih trenutkih obupal in mislil, da ne bo nikdar več videl svoje ljube domovine.

Ker že o boleznih govorim, omenim še nekaj; imeli smo na ladiji tudi pravega bolnika: baronica Liebig iz Dunaja, dasi bolena za plućnim katarom in eksudatom, hotela se je na vsak način udeležiti tega romanja (bila je tudi poleg pri zadnjem lurskem romanju); rekla je: če le Jeruzalem vidim, potem pa rada umrjem! Iz začetka je še šlo dobro, a potem je dobila plućno vnetje in zdravnik se je že sam bal, da bo umrla in da jo bomo pokopali v hladni, moker grob — v morje. A kaj se zgodi? odleglo ji je že na morju, še bolj v Egiptu in v Jeruzalemu je že bila skorej celo zdrava! V zahvalo za dobljeno zdravje najela je potem

sv. mašo, katero sem jaz pri Sv. Jakobu v Trstu opravil. Tudi neka druga romarica, ki je bila na obeh bolena, vrnila se je iz Jeruzalema zdrava domov! Vkljub temu bi pa vendar ne svetoval bolehnim osebam v Jeruzalem romati; sicer je naš najstarejši romar 84letni slovaški kmet vse težave dobro prestal, toda za navadno mora veljati to-le: Kdor ni zdrav ali je že znabit precej star, naj ne gre na tako daljno pot, ker romanje v Egipt in v sveto deželo je bolj težavno in nevarno, kakor sem si jaz sam poprej domišljjal.

Ko so lansko jesen Tiroinci (500 mož) v sv. deželo romali, še niso hoteli žensk na to božjo pot seboj vzeti, da bi jih nikjer ne motil slabotni spol; pri našem romanju so nas zares včasih ovirale, ker nas na pr. niso mogle dohajati na slabi cesti ali pa v hribih; sicer pa lahko rečem, da samo v Jeruzalem in Betlehem romati, tudi za ženske ni pretežavno; precej hudo je le na pr. potovati k mrtvem morju, k jezeru genezareškemu ali na goro Tabor itd. Drugih sitnob smo pač tudi nekaj imeli z gosposkimi ženskami; nektre take namreč hočejo, da bi se jim vse priklanalo, jim streglo; hočejo imeti posebne pravice, prve sedeže itd.; dobro, naj jim posvetni gospodje strežejo, ako hočejo; a duhovniku ni treba tako dvorljivemu ali galantnemu biti, ker je njegova čast za to pre-

g. govornik avstr. Slovanom krivično ustavo od l. 1861 in 1867, nadalje krivico, katera se godi Slovanom v Avstriji s tem, da je večina avstr. prebivalstva slovanska, v drž. zboru so po krivičnem volilnem sistemu v manjšini, nadalje, da je skoraj skozi in skozi vsaka vlada Slovanom, posebno pa še Slovincem, sovražna. Nič boljše, a dostikrat še slabejše, godi se Slovincem v štaj. dež. zboru. Tudi volilna pravica za štaj. dež. slov. poslance je silno krivična. Vkljub temu, da je od vsega štajarskega prebivalstva nad eno tretjino Slovincem, vsled česar bi morali imeti tudi nad eno tretjino deželnih poslancev, imamo vsled krivične volilne postave in sovražnega nam vladnega pritiska le osem dež. poslancev. In kako se tudi s temi postopa, znano je že itak vsem avstrijskim narodom.

V narodnem kakor tudi gospodarstvenem obziru obnaša se nemško-nacionalna večina v štaj. dež. zboru nasproti Slovincem kot najkrutejša mačeha. Na nezasišane, postavnim in pedagoškim načelom nasprotujoče načine vsiljujejo se nam nemške ljudske šole — mučilnice — ali že, da iste vzdržujejo slov. občine, ali pa s pomočjo nemško-židovskega šulferajna. Z isto tako sovražno roko nam kruta nemška mačeha deli svoje milosti v gospodarstvenem obziru. Za Nemce darovati Nemcem ni nobena svota prevelika, in množica prosilcev ni nikoli preobilna, da bi ne našla uslišanja, dočim se vsaka pomoč, namenjena vsaj deloma slovenskemu prebivalstvu dežele, na vse mogoče in nemogoče načine odbija. Vkljub temu, da štaj. Slovenci nimajo nikakoršne slovenske srednje šole — nasprotno Nemci črez obilje — so za iste tudi gospodarske (poljedelske, vinarske in sadjarske) šole z ozirom na popolnoma nemški poduk in nemške učitelje le prav majhne vrednosti.

Uvažajoč, da imajo Nemci dež. kmet. šole v Grottenhofu pri Gradcu s prav primernim sadjarskim in vinarskim podukom, bi bilo dosledno in pravično, da bi se enaka šola osnovala za Slovence v Mariboru ali v Celju. A nemška prenapeta krivičnost tega noče dovoliti, temveč stopa od leta do leta v sovražstvu do Slovincem višje. Nemški nacionalni večini štaj. dež. zbora namreč ni bilo dovolj, da je poduk na štaj. dež. vinarski šoli v Mariboru popolnoma nemški, ter da je bilo razven ravnatelja vse učiteljstvo slovensčine nevesče, namestila se je na izpraznjeno mesto ravnatelja vkljub temu, da je bilo dovolj slovensčine zmožnih prosilcev, slovensčine nezmožnega, iz Pruskega došlega J. Zweiflerja, kateri bi naj slovenske uka-

željne učence po pruskem kopitu vzgajal. Istotako se je namestil isti dan kakor ravnatelj vinarske šole za dež. vinarskega komisarja slovensčine popolnoma nezmožni bivši učitelj na vinarski šoli v Mariboru gsp. Anton Stiegler, kateri bi naj vinor. slov. ljudstvu potrebne poduke dajal. Kakšen vspeh bode tak strokovnjak pri slov. vinogradnikih dosegel, lahko si pač predstavlja vsak, kateri naše razmere količkaj pozna.

Z ozirom na zgoraj navedene kakor še druge premnoge krivice, katere imamo štaj. Slovenci od nemško-nacionalne večine štaj. deželnega odbora in zbora prenašati, ni pač čuda, da so zborovalci zahtevali »Proč od Gradca« in da ni bilo niti jednega, ki bi ne bil tej zahtevi volilcev pritril.

In izrekla se je ednoglasna želja, da štaj. slovenski deželni in državni poslanci vse moči v to zastavijo, da se klicu vsega slovenskega štajarskega prebivalstva »Proč od Gradca« prej ko prej vstreže, da dobimo svojo lastno gospodarstveno kakor politično upravo.

Poročevalcu, kateri je ljudstvo opominjal, da naj poleg narodne zavednosti tudi gospodarstveno napreduje, ker le na ta način je obstanek in napredek zagotovljen, izrekla se je ednoglasna zahvala za njegovo na vse strani trudapolno in požrtvovalno delovanje za narodni in gospodarstveni blagor ljudstva, kakor se mu je tudi podala neomejena zaupnica.

Zborovanje se je zaključilo z gromovitim trikratnim »živio« na presv. cesarja in cesarsko hišo.

Št. IIj v Slovenskih goricah. (Nov zavod.) Hranilnica in posojilnica v Šentilju, o kateri se je poročalo, da se je ustanovila, začne svoje delovanje v nedeljo 12. marca. Po poznem opravilu bode novo ustanovljeni zavod otvoril svoje uradovanje, sprejemale se bodo prvokrat hranilne vloge in vplačevali se bodo združni deleži. Ti so jako nizki, jeden združni delež znaša namreč samo 5 glid.

Misel, katero so že dolgo imeli šentiljski rodoljubi, se je uresničila, ustanovljen je prepotreben denarni zavod. V resnici, prepotreben je ta zavod za tukajšnji kraj, pred vsem z ozirom na delavsko ljudstvo. Ljudje tukaj že še najdejo zaslužka. Ali s tem zaslužkom se niso do zdaj tako okoriščali, kakor bi se dalo, ker ni bilo hranilnice, katera bi sprejemala tudi take male doneske, da bi se obrestovali. Od zdaj zanaprej bo drugače. Brž ko si bo zaslužil delavec nekaj denarja, že ga bo lahko založil v tukajšnji hranilnici in si tako skrbel, da se mu po malem nabere svota, katera mu bode dokaj izdala. Tem potom bode novoustanovljena hranilnica

velika dobrota za tukajšnje dobro, delavno ljudstvo. Zato je želeti, da se ljudstvo tudi oklene novega zavoda in že v nedeljo dne 18. marca je pričakovati, da jih bo prišlo precej, ki bodo vložili svoje trdoprislužene vinarje vanj.

Pa novoustanovljeni zavod v Šentilju ne bo samo hranilnica, temu tudi posojilnica. Tudi v tem oziru se mora reči, da je bil takšen zavod prepotreben Šentiljčanom. V današnjih časih se prigodi tudi posestnikom, da pridejo v zadrego za manjše svote. Da so jih dobili, so imeli do zdaj včasih celo jako sitnih potov in stroškov. Za naprej si bodo prihranili take pote in stroške, pomoč bodo dobili v domači posojilnici. Že iz teh dveh ozirov se razvidi, kolik blagoslov bode nova hranilnica in posojilnica za Šentilj. Zato ji pa tudi vsakdo, ki še ima kaj srca za priprosto ljudstvo, mora želeti prav iskreno, da se krepko razvija!

Iz Šoštanj. (Lichtenegger in Zoff.) Zakaj se čuje tako grozno vpitje? Šoštanski Nemci se jokajo! Kaj pa je? Gsp. Lichtenegger bi bil rad zdravnik pri bolniški blagajni, pa je propadel, in je bil izvoljen g. dr. Chloupek. Odtod vpitje. In še večje je bilo vpitje, ko so pristaši g. Lichteneggerja slišali, da si je okolica Šoštanj izvolila za svojega mrliskega oglednika g. dr. Chloupeka. Prestrašeni se poprašujejo: Kaj naj storimo? In domislili so se, da imajo dobrega zaščitnika v Slovenjem Gradcu, ki jim bo gotovo rad pomagal. Kdor ima strica v Rimu, lahko tje pride. Tako so mislili šoštanski Germani ter hitro vložili rekurz. In res, gsp. Zoff je pomagal. Razložil si je postavu, da kdor je provizoričen okrajni zdravnik, mora biti tudi mrliski ogleda. In tako je gsp. Lichtenegger zopet na konju. Dr. Chloupek je Čeh, navdušen Slovan. Pa občina bo vložila rekurz zoper ta odlok g. Zoffa, in gg. slovenski poslanci bodo brezdvomno pazili, da rekurz ne bo ležal pol leta pri okrajnem glavarstvu. Zdaj so dobili naši Nemci pogum in so imeli zborovanje v gostilni gsp. Petschnigga (beri Pečnika.) Sklenili so neki z vsemi sredstvi delati zoper dr. Chloupeka. S kakšnimi sredstvi? Poštenih sredstev nimate, torej boste težko kaj opravili. Če bo kaka mlada babica agitirala za g. Lichteneggerja ali kak organist pri kupici vina zabavljaj čez odlok občine, ne bo veliko pomagalo. Mi Slovenci smo pripravljeni na boj!

Iz Frankolovega. (Poučno zborovanje.) V nedeljo dne 26. februar. 1899 po večernicah se je zbralo mnogo frankolskih posestnikov v šolskih prostorih in zakaj? Tamnošnje, v prid kmetskega stanu delujoče

visoka. Večkrat se mi je že studilo, ko sem videl; kako so morali celo imenitni duhovniki precej zadej za ženskami sedeti; to ni lepo in skorej bi rekel: to ni krščansko, ker katoliška hišna gospa bi morala vedeti, kdo je duhovnik ali celo škof; pa dandanes se res večkrat zdi, kakor da bi ljudje o tem nikakega pravega pojma več ne imeli; želim in upam, da se take in enake šege izumirajočih in pojemajočih narodov, kakor Francozov in Lahov, v slovenskem ljudstvu ne bodo udomačile; sicer, če se že gre za žensko čast, se lahko reče, da je poštena kmetica bolj časti in spoštovanja vredna, kakor marsikatera gosposka našopirjena damica; a dovolj o tem! — Ako prideš v petek zjutraj v Maribor in vstopiš v grajsko lavretansko kapelo lahko vidiš, kako grajščak, baron Tvinkl sam mašniku ministrira; on se tega ne sramuje in to je lepo in častno za njega, ker Bogu ali njegovemu namestniku služiti, to je tolika ali še večja čast, kakor kraljevati.

Velika in majhna kraljica.

(Prevel iz franc. M. T. Savinjski.)

(Dalje.)

Napočilo je l. 1789. Dan na dan prikazovala so se strašna znamenja one grozne nevihte, ki je potem več let z divjo silo

besnela po Francoskem ter napolnjevala nesrečno deželo s trepetom, hranila nje prebivalce z bolečinami in britkostjo ter napajala je s krvjo in solzami. Seveda ni nihče slutil, da bode prihodnost tako krvava, a vendar se je mnog oziral strahoma ter vprašal sam pri sebi, kaj še bode v kratkih dneh. Tudi jasno čelo sicer toli vesele kraljice zmračilo se je večkrat, kakor da megla zakriva solnce, vedno bolj in bolj navdajale so jo hude slutnje. Ali je morebiti že okušalo nje blago srce predčutke onih najgroznejših ur, v kojih bode nekoč nehalo utripati?

Kolika sreča za človeka, da mu je prikrita prihodnost, kolika sreča bila je tudi za Marijo Antoaneto, da ni vedela, kako krvavo bode žarelo solnce njenega življenja, ko bode slo v zaton! Njene misli so zdaj pogosteje hitele tja, kjer je bivala Marjetica. Z materino skrbljivostjo želela je utrditi srečno prihodnost svoji varovanki. Pošlje ji glas, naj se pripravi, kajti došla bode kmalu, da zve iz njenih lastnih ust, kakšen stan si je izvolila.

Marjetica je vedela, da so jo že trije imenitni mladeniči pri kraljici snubili. Seznanila se je bila z njimi v počitnicah na kraljevem dvoru. Prvi teh bil je visok plemič starodavnega, slavnega rodu ter je bival v kraljevi službi; drugi imeniten grof, ki je

tudi že dokaj let služboval pri kralju; tretji sam dvorni zdravnik, ki sicer ni bil plemič, a vse ga je visoko čislalo in nadejal se je prav lahko, da bode stopal od stopinje do stopinje vedno višje v časti kakor službi kraljevi.

Naj se odloči Marjetica za kateregakoli teh snubcev, najlepša in največja sreča ji bode zagotovljena — tako vsaj moral bi soditi vsak človek po človeški pameti. Povrh bi se ji s tem spolnila najiskrenejša želja srca; prišla bi v bližino svoje ljubljene kraljice na sam kraljevi dvor; vsak dan bi jo lahko videla, vsak dan vsaj jedno besedico spregovorila z njo, svojo kraljico. Vse najslajše nade in čarobne sanje preteklih let izpolnjene bi bile na mah z dnevom poroke.

Tako je sreča obetala vsestransko svojo tovaršijo nadopolni mladenki, ki je vsa razburjena pričakovala ono uro, kó jo pokliče kraljica na odločilen odgovor.

Srce Marjetice bije urneje, ko ji naznanijo, da je došla kraljica. Sedaj, v zadnjem trenutku, dozdeva se ji, da hoče cela truma pomislekov in dvomov podreti vse dobre sklepe, porušiti njeno stanovitnost; pogum ji upada, ko zagleda kraljico, in strah jo navdaja, ali bode pač zadovoljna materina njena zaščitnica, ko ji razodene svoje sklepe in želje.

«Bralno društvo» je imelo svoje zborovanje, pri kojem je govoril tudi potovalni učitelj g. Ivan Belé. Namen takšnih zborovanj je po besedah predsednika, kmete pripravljati in podpirati, da na ložji način obdelujejo polje in vinograde ter s časom preosnujejo «Bralno društvo» v «Kmetško zadrugo.» Zastarelo in piškavo misel mora kmet zapustiti in poprijeti se racionalnega dela. Kdor sam zase ne skrbi, temu se nič domov ne prinese. Kmet po starem kopitu je mrtva veja kmetijstva. Na predlog predsednika hočemo prihodnjič, enkrat v majniku, ogledati si kakšen vinograd. Tamkaj se bo na licu mesta pokazalo, kako se ima vinograd obdelovati, kako je cepiti na zeleno. Mislim, ako se vam v toliki meri ponuja priložnost, se kaj naučiti, da tedaj gotovo noben posestnik frankolski ne ostane doma. Ni vsak kmetški sovražnik, koji gosposke hlače nosi.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

(Imenovanje.) Deželnega sodišča svetnik Anton pl. Wurmser v Celju je imenovan svetnikom višjega deželnega sodišča.

(Gornjeradgonski okrajni zastop) ima neki v svoji blagajni veliko praznega prostora. Niti celega petdesetaka ne zmore. Lekarnar in radenski zdravnik pa še nista izplačana, ker še neki nista naredila računa. Potemtakem bo veliko primanjkljaja, posebno če bo se račun obeh odobril. O radenskem zdravniku je znano, da je zelo drag. Trebalo bi se mu plačilo za posamezne slučaje postavno določiti.

(Iz vojniške okolice.) Ali ni nohene pomoči zoper postarico v našem trgu? Z najpriprostejšimi ljudmi noče slovenske besede spregovoriti. Bolj olikan menda ni, kdor manj zna, ampak mislim, da je bolj olikan, kdor več jezikov govori in je prijazen do ljudi ter njim rad postreže, kjer more. Pri stopnicah pod pošto je še zmirom napisano samo »Zur k. k. Post«. Ali ne sme Slovenec, ki za pošto tudi plačuje, na slovenskih tleh ničesar v svojem jeziku izvedeti o pošti? Pošta na Frankolovem bo pa menda nastala, ko se bo »še in še« pisalo.

(Shod spodnještajarskih učiteljev) se vrši danes v Celju. Mi smo pismeno želeli shodu najboljši uspehe ter naprosili č. g. kapelana J. Kržišnika, da nas na shodu zastopa, ker smo sami vsled uredovanja zadržani.

Marija Antoaneta reče koj po uvodnih besedah:

«Hčerka moja! Znano ti je že, čemu sem prišla danes semkaj k tebi. Iskreno želim, da ti zagotovim srečno prihodnost — predno še je morda prepozno.» Poslednje besede povdarjala je z nekako čudno resnobo. «Veselilo me bode nepopisno, ako bodeš ti srečna in zadovoljna vsled mojih naredb in rada ukrenem vse, da se to spolni. Imela si časa dovolj, da si povpraševala sebe in svojo vest. Tudi ti je znano, kako imenitni mladeniči te snubijo. Sedaj pa pričakujem, da mi z otroškim zaupanjem razkriješ svoje srce ter mi naznaniš svoj sklep. Zastavim ti kraljevo besedo svojo, da ti izpolnim sleherno željo, ako le ne nasprotuje človeški pameti in dolžnostim tvojim.»

«Prevelika milost!» šepče Marjetica vsa presunjena. «Oh, kako se morem vredno skazati tolike velikodušnosti, tolike dobrotljivosti! Toda Veličanstvo, ponižno prosim odpusčenja! Jaz se nikoli poročila ne bodem: Moje srce je le edina lastnina mojega Boga in moje kraljice; druga ljubezen ne najde več v njem prostorčka!»

Vprašaje jo gleda Marija Antoaneta, kakor bi pričakovala še pojasnila takemu govorjenju. Marjetica umeje kraljičin pogled ter nadaljuje z iskrenostjo in navdušenostjo:

(Slavni zgodovinar,) vseučilišni profesor dr. Ivan Krst. pl. Weiss je dne 8. marca na oslabeledosti umrl. Njegova »Svetovna zgodovina« bo storila njegovo ime neumrljivo.

(Visoka starost.) V nedeljo 5. sušca je umrla pri Sv. Benediktu v Slov. gor. Elizabeta Likovič; porodila se je pri Sv. Roprtru dne 17. septembra 1800, dočakala je torej visoko starost 99 let. Mnogo časa je bila izgledna kmetica pri Sv. Petru blizu Maribora, slednja leta pa je prebivala pri svojih sorodnikih pri Sv. Benediktu.

(Nemška omika.) Celjska »žaba« raste od dne do dne v svojih lažéh in obrekovanjih čez Slovence. Onikrat je prinesla dolg članek, v katerem se svojim lahkovernim bralcem laže, da bodo o binkostih celjski Slovenci Nemce popolnoma potolkli in izgnali iz Celja; zadnjič pa ji zopet ni prav, da se je pri pogrebu čevljarja Strašeka iz Teharjev na mestnem pokopališču molilo slovenski. Pogrebci bili so sami Slovenci, kako torej naj bi se bilo molilo, če ne slovenski? Le tako naprej »žaba«, dokler ne počiš.

(V Muti nad Marnbergom) so sklicali pred kratkim socijalni demokratje shod, katerega se je udeležilo mnogo delavcev iz različnih krajev. Izvemo pa tudi veselo vest, da se organizira v isti okolici tudi krščansko-socijalno delavstvo.

(Stariši, pazite na otroke!) V nedeljo dne 5. marca začelo je med pozno božjo službo goretí poslopje kmeta Franca Munde v Sobetincih, župnije Sv. Marka. Malo dekletce vžgalo je slamnato šopo za hišo. Le babica je bila z otroci doma. Burja razvnela je ogenj z neizprosno silo, ki je uničil celo poslopje z vsemi shranjenimi pridelki, ter užgal tudi hišo sosedu želarja Vida Vajde. Ker je v bližini le jeden studenec, zmanjkalo je vode in tako je bilo vse delo zaman. K sreči se je bil veter obrnil prav jedno uro poprej, drugače bi zgorela vsa vas. Stariši, skrijte užigalice, da ne morejo do njih ne veliki ne mali otroci.

(Profesorski izpit) napravil je pretečeni mesec s prav dobrim uspehom na graški univerzi gospod Tone Jošt iz Gotovelj, sedaj učitelj na ljubljanski slovenski gimnaziji.

(Iz šole.) V Čadramljah pri Konjicah je g. nadučitelj Bogomir Malenšek dne 5. t. m. zaspal v Gospodu. Luč sveta zagledal je v kraju Studenec na Kranjskem. Povodom zlatega jubileja vladarstva svetlega cesarja dobil je on, če se ne motimo, jedini izmed učiteljev spodnještajarskih, zaslužni križec. Vsled mnogoletnega učiteljevanja v Čadramljah imenovanec šteje brez malega vse žup-

ljane med številu svojih učencev. Svetila mu večna luč! Pri odprtem grobu je govoril vlč. gosp. knezošk. svet. Bezenšek, potem pa še po lepih spisih v »Popotniku« in »Vrtcu« znani učitelj Čadramljski, g. L. Černej. — Naduč. pri Sv. Križu na Murškem polju je imenovan učitelj g. Anton Herzog. Stalnim podučiteljem je imenovan g. Ignac Sternecki pri Ksaveriju in stalna podučiteljica je postala gca. Leop. Piano v Št. Lenartu pri Laškem. Vsa štaj. učiteljišča dobivajo vsako leto, odkar je Linhart deželni šolski nadzornik, obligatno zahvalo, le mariborsko učiteljišče ne. Zakaj ne? Veščaki pravijo, da je na mariborskem učiteljišču učiteljsko osebje po večini slovenskega rodu, in to je neki velik nedostatek v očeh g. Linharta.

(Domača umetnost.) Za župno cerkev pri Mariji Snežni na Velki je izdelal Franc Filač od Svet. Martina pri Slov. Gradcu 40 klopj za 1350 gld. Klopj so iz trdega lesa, okusno in strogo po cerkvenem slogu izdelane. Tudi trojna cerkvena vrata je izdelal prav umetniško po nizki ceni 280 gld. Ne hodimo na tuje po mojstre in umetnike, ako jih imamo doma.

(Blag pokojnik.) V nedeljo popoldne 5. marcija je umrl v Gostinci pilštanske župnije Martin Jug, po domače Stukl. Ranjki je bil blizo 40 let cerkveni ključar pri sveti Trojici v Dobležicah in kot tak je silno veliko storil za cerkev. Ob enem je bil vrlo gostoljuben in odločen narodnjak, torej dober katoličan in zvest Slovenec; zato v miru počivaj blaga duša!

(Potres.) V soboto ob enih popoldne čutili smo na Pilštanju in po okolici močen potres, trajajoč kaki dve sekundi. Ljudstvo je bilo silno zbegano, vender druge nesreče ni bilo.

(Kupčija s svinjami na Tirolsko.) Pred delj časom se je pokazala v hlevih ljutomerskega okraja kužna bolezen pri svinjah. Vsled tega se je prepovedalo iz celega ljutomerskega okraja prodajati in izvažati svinje na Tirolsko. S tem pa se je godila velika škoda ondotnim poljedelcem in trgovcem s svinjami in se jim godi še zdaj, čeravno že davno ni več te bolezni v okraju. Državni poslanec g. J. Žičkar je celo zadevo na podlagi priposlanih podatkov razložil c. kr. trgovinskemu ministerstvu ter osebno prosil trgovinskega ministra Di Paulija za pomoč. In pomagalo se je ne samo ljutomerskemu okraju, temveč celi štajarski deželi, kakor se razvidi iz sledečega dopisa, ki je došel imenovanemu poslancu iz trgovinskega ministerstva dne 4. marca t. l. . . . «c. kr. namestnji v Inomostu se je naročilo, da ima

Smešničar.

Dvoživke. V šoli je bil govor o dvoživkah (amfibijah). «Kaj je to dvoživka?» oglasi se učenec v zadnji klopi.

Učitelj: «Vidite ga, zopet pokaže, da se ni ničesar naučil! Dvoživke so živali, ki živé takisto v vodi, kakor na kopnem!»

Učenec: «Aha! Zdaj vem, to so goske in race!»

* * *

Učitelj: «Kdo je bil Kolumb?»

Učenec: «Kolumb je bil ptič!»

Ko poneha smeh, vpraša učitelj učenca, kje je to zvedel. — «Saj sem bral nekje: »Kolumbovo jajce,« odreže se deček.

* * *

V šoli so dobili nalogo, da bi popisali, kako koristi voda. Učenec konča svoj spis z besedami: «Konči je voda tudi za to koristna, ker bi brez nje ne mogli do otokov.»

* * *

Vprašajo malega Jožeta, kaj je nevesta? Premišlja nekaj časa, potem odgovori: «Nevesta je gospa, ki še nima moža, pa že ve za njega!»

(Dalje prihodnjič.)